

Naslov članka/Article:

Po lovski učni poti z učenci razredne stopnje

Hunting Learning Trail with Primary School Pupils

Avtorice/Authors:

**Ines Lebar, mag. Polona Jančič Hegediš,
dr. Vlasta Hus**

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Razredni pouk, št. 2-3/2024, letnik 26

ISSN 1408-7820

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2024

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/razredni-pouk/>

Slika 1: Igranje didaktične igre »Stopnje žvalik«
v lovskem muzeju
Foto: Maja Strelec, 2024

Ines Lebar,
študentka Pedagoške
fakultete Univerze v
Mariboru

**Mag. Polona Jančič
Hegediš,**
Univerza v Mariboru,
Pedagoška fakulteta

Dr. Vlasta Hus,
Univerza v Mariboru,
Pedagoška fakulteta

Po lovski učni poti z učenci razredne stopnje

Hunting Learning Trail with Primary School Pupils

IZVLEČEK: Pouk na prostem je organizirana oblika učenja, ki nam omogoča izvajanje različnih dejavnosti. Tesno se prepleta z izkustvenim učenjem, saj si učenci na podlagi izkušenj, ki jih pridobijo z izvedbo določene dejavnosti, izgradijo novo in lastno znanje. Učenci se veselijo dejavnosti, ki se izvajajo izven šole, še posebej, ko se odpravijo v prostore različnih domačih društev, ki jim niso znana, ter se z njim redko srečajo, npr. z lovskimi društvi in z različnimi oblikami dejavnosti, ki jih izvajajo. Lovska učna pot je ena izmed oblik, ki omogoča, da lahko uresničujemo cilje učnega načrta predmeta Spoznavanje okolja, predvsem iz tematskih sklopov Čas, Prostor, Živa bitja, Skupnosti, Odnosi in Okoljske vzgoje. Dejavnosti v razredu kombiniramo z dejavnostmi izven učilnice v prostorih lovskega društva. Kot vsaka učna pot, je tudi lovska učna pot urejena z različnimi postajami, kjer učenci izvejo določene informacije o

lovstvu in izvedejo določene aktivnosti. Lovska učna pot je medpredmetno zasnovana. Učenci na postajah uresničujejo cilje različnih predmetov in izvedo veliko informacij o lovstvu v Sloveniji in še posebej o domači lovski družini LD Dornava-Polenšak, kjer se lovska učna pot izvaja.

Ključne besede: lovska učna pot, 3. razred, lovstvo, pouk na prostem, izkustveno učenje

Abstract: Outdoor education provides structured learning opportunities for a variety of activities. It is inextricably linked to experiential learning, as students develop new and personal knowledge based on their experience of the activities. Pupils look forward to outdoor activities, especially when they visit unfamiliar local groups they rarely encounter, such as hunting clubs and the many activities they engage in. The Hunting Learning Trail is one of the forms in which the objectives of the Environmental Awareness curriculum can be achieved, particularly in the Time, Space, Living Creatures, Communities, Relationships and Environmental Education thematic strands. We combine activities in the classroom with outdoor activities at the hunting club. Like any educational trail, the Hunting Learning Trail has different stations where students learn about hunting and carry out specific activities. The Hunting Learning Trail is cross-curricular. Pupils pursue the objectives of the subjects and learn a great deal of information about hunting in Slovenia and, particularly, the local hunting club LD Dornava-Polenšak, where the Hunting Learning Trail is implemented.

Keywords: hunting learning trail, third grade, hunting, outdoor education, experiential learning

Uvod

Lovstvo je dejavnost, ki je razširjena po vseh območnih regijah Slovenije. Vsaka regija ima drugačno živalsko populacijo, od česar je odvisna tudi lovska dejavnost in kultura. Kljub temu pa ima večina lovskih društev poenotena pravila za svoje udejstvovanje. Ta pestrost njihove kulture in dejavnosti nas je spodbudila, da smo pripravili lovsko učno pot za učence tretjega razreda osnovne šole pri predmetu spoznavanje okolja. Lovska družina LD Dornava-Polenšak, ki ima svoj lovski dom v Slomih, je zadnja leta veliko delala na ureditvi notranjih prostorov in objektov v okolici lovskega doma.

Oblikovanje lovske učne poti se je pričelo s pregledom splošnih in operativnih ciljev učnih načrtov ter

medpredmetnih povezav, ki bi se navezovale in skladale z izbrano tematiko. Nato smo oblikovali učne dejavnosti za uvodno učno uro v osnovni šoli in dejavnosti za naslednji dan za lovsko učno pot v lovskem domu LD Dornava-Polen. Objekti, prostori in predmeti v lovskem domu se navezujejo tako na kulturno kot tudi na športno delovanje lovcev in to nam je omogočilo, da smo postaje lovske učne poti lahko povezali s šolskimi predmeti, kot so slovenščina, matematika, šport ter likovna in glasbena umetnost.

Postaje na lovski učni poti temeljijo na različnih dejavnostih, ki se po navadi izvajajo pri pouku v šoli, in tistih, ki se lahko izvajajo samo pri pouku na prostem. Namen vseh pa je pouk na prostem, kjer uresničujemo cilje pouka in krepimo povezanost šole z okolico in kulturo lovstva.

Na kratko o pouku na prostem, izkustvenem učenju in učni poti

Učno pot Slovar novejšega besedja slovenskega jezika opredeljujejo kot urejeno sprehajalno pot, ki nam ponuja tematske informacije o njenih učnih postajah (Učna pot, 2013), katerih vsebine so v določenem zaporedju in s katerimi dosežemo določene učne cilje (Muhammad, Zhou, Beydoun, Xu, Shen, 2016; Adorni, Koceva, 2016, v Nabizadeh, 2020). Učne poti se večinoma izvajajo v naravi, zato jih povezujemo s poukom izven učilnice, ki ga Louv (2005, v Eick, Tatarchuck in Anderson, 2013) navaja kot organizirano učenje izven učilnice, ki lahko poteka na dvoriščih, bližnjih poljih, v gozdovih (prav tam) ali na kmetijah, v parkih, muzejih, živalskih in botaničnih vrtovih ... (Skribe-Dimec, 2014). Še posebej radi se učijo na mestih, ki so lepo in estetsko oblikovana (Khan idr., 2020). To so različna mesta, kjer učenci opazujejo naravo, raziskujejo in sodelujejo z njo. Pouk na prostem postaja vse bolj priljubljen, saj povezuje učence in šolo z njihovo skupnostjo (Eick, Tatarchuck in Anderson, 2013), ter omogoča medpredmetno povezovanje predmetnih učnih vsebin s šolskim okoljem (Sobel, 2004, v Eick, Tatarchuck in Anderson, 2013). Učenci ga dojemajo kot privlačnega, saj jim omogoča zabavo, sprostitev ter lastno raziskovanje narave. Hkrati ne predstavlja dodatnih stroškov (če je to bližnja okolica šole) in je v skladu s trajnostnim razvojem (Skribe-Dimec, 2014). Predvsem pa omogoča razvoj posameznika na osebni, kognitivni, socialni, čustveni in moralni ravni in lahko poteka na podlagi formalnega ter neformalnega izvajanja poučevanja in se lahko odvija med šolskim časom ali izven (Atencio idr., 2015, v Mann idr., 2022). Večina dejavnosti na učnih poteh se tesno povezuje z izkustvenim učenjem. Maretič Požarnik, Šarič in Šteh (2019) navajajo, da je izkustveno učenje vse, s čimer je učenec v neposrednem stiku. David Kolb, ki se je s tem področjem največje ukvarjal, je model izkustvenega učenja opredelil kot ciklično-krožen proces (prav tam),

kjer se znanje oblikuje s preoblikovanjem izkušenj (Grady, 2017). Na podlagi novih izkušenj, ki ne prihajajo samo iz knjig, bodo učenci nove koncepte, vrednote, veščine ne samo spoznali ampak tudi doživeli (Banjac idr., 2022).

Načrtovanje učne poti

Pred načrtovanjem celotne učne poti smo obiskali lovsko družino LD Dornava–Polenšak in si natančno ogledali vse prostore in predmete v njem ter njegovo okolico. Na podlagi tega smo si zamislili, katere dejavnosti za uresničevanje ciljev iz učnega načrta bi lahko učenci na lovski učni poti izvajali. Po okvirnem zapisu dejavnosti smo podrobneje preučili učni načrt za spoznavanje okolja in iz njega izpisali splošne učne cilje ter zapisali operativne. Eden izmed glavnih ciljev oblikovanja učne poti je, da dejavnosti na postajah omogočajo medpredmetno povezovanje. Na podlagi tega smo podrobneje še pregledali učne načrte za matematiko, slovenščino, šport, likovno ter glasbeno umetnost. Primerjali smo globalne cilje, ki ustrezajo dejavnostim na postajah, ter zapisali operativne cilje za vsako izmed postaj. Po oblikovanju zapisa vseh dejavnosti, globalnih in operativnih ciljev smo oblikovali lovsko knjižico, ki bo vsakega učenca spremljala na učni poti in bo vsaka stran v njej namenjena postaji učne poti. Z lovsko knjižico bodo učenci imeli pregled nad tem, kaj vse so počeli na postajah in kaj so se novega naučili. Po oblikovanju lovske knjižice smo pripravili vse fotografije (lovski običaji, šege in navade, lovska oblačila, divje ptice, lovska opazovalnica, zemljevid prostora), ki jih bodo učenci potrebovali na postajah za uspešno izvedbo. Želeli smo, da se na lovski učni poti učenci srečajo tudi z didaktično igro, zato smo oblikovali didaktično igro z naslovom »Stopinje živali« za delo v lovskem muzeju, ki je narejena iz okrogle lesene plošče z laserjem odžganimi stopinjami divjih živali na njej. Izposodili smo si tudi lovske predmete, ki smo jih potrebovali za uvodno uro v osnovni šoli.

Izvedba uvodne učne ure v osnovni šoli

Pred izvedbo lovske učne poti smo se z razrednima učiteljicama in ravnateljem dogovorili, da bomo en dan prej izvedli uvodno učno uro v osnovni šoli. Na začetku uvodne ure smo učencem pokazali lovske predmete, o katerih smo se pogovorili. Vsaka skupina je dobila opis teh predmetov, ki so ga morali prebrati in so osvojeno znanje nato utrdili z igro »Poišči moj par«. Sledilo je oblikovanje miselnega vzorca o tem, kaj so izvedeli o lovstvu, ki so ga prepisali na bele liste papirja. Na koncu učne ure so učenci izpolnili tabelo s strategijo VŽN, kjer so zapisali kaj o lovstvu že vedo in kaj se o njem še želijo naučiti.

Slika 1: Spoznavanje lovskih predmetov
Foto: Maja Strelec, 2024

Izvedba lovske učne poti v lovskem domu

Lovsko učno pot smo izvajali naslednji dan. Učenci so z organiziranim prevozom prišli do lovskega doma, kjer smo jih nagovorili z uvodnim pozdravom. Odpravili smo se v notranjost lovskega doma, kjer smo na prvi postaji spoznali lovske šege in običaje ter lovsko kulturo (slikarstvo, glasba, lovski rog, lovska oblačila). Učenci so razvijali opazovanje in primerjali fotografije. Nato smo se odpravili v lovski muzej, kjer so učenci v prvem delu pozorno prebrali opise divjih ptic, si ogledali prostor, brali in se orientirali na zemljevidu prostora in nanj razvrstili opisane živali. V drugem delu muzej so učenci igrali didaktično igro z lesa, na kateri so bile odtisnjene stopinje nekaterih živali v lovskem muzeju. Ogled lovskega muzeja je poleg didaktične igre vključeval tudi ogled nagačenih živali in iskanje Zlatorogove knjižnice. Naslednja postaja je bila ob kipu svetega Huberta, ki je zunaj lovskega doma. Učenci so dobili

razrezano besedilo o zavetniku, svetem Hubertu, ki so ga morali razvrstiti v pravilno zaporedje. Pogovorili smo se tudi o lastnostih kipa in kiparju, ki ga je ustvaril. Naslednja naloga je od učencev zahtevala, da v okolici poiščejo štiri dele sestavljanke, na kateri je bila lovska opazovalnica. Učenci so opazovali, kje v okolici se nahaja, in se odpravili do nje. Tam smo se pogovorili o njenem namenu. Sledila je lovska malica, kjer je vsak otrok dobil par kuhanih hrenovk in sok. Nato pa je sledila demonstracija, kako si lovci v naravi pripravijo ogenj in na njem spečejo hrano. Učenci so navadno klobaso, pečeno nad ognjem, lahko tudi poskusili. Po lovski malici so učenci morali v okolici poiskati lovsko krmišče in razmisliti, za kaj se uporablja, kako ga vzdržujejo ter ga na koncu opisati. Učenci so iz košare vzeli koruzo, z njo založili krmišče ter si ogledali solnico in se pogovorili o njenem pomenu. Zadnja postaja je bila ob lovskem domu, kjer so učenci spoznali lovsko kinologijo. Učence sta pričakala dva lovca in lovska psa. Učenci so bili nad psoma navdušeni. Zelo pozorno so poslušali navodila lovca in opazovali njune trike. Učenci so primerjali obe pasmi lovskih psov in oblikovati njuno osebno izkaznico. Lovska knjižica je učence spremljala

ves čas poti, saj so bile v njej naloge, namenjene določeni postaji lovske poti.

Evalvacija po izvedbi lovske učne poti

Lovsko učno pot smo zaključili s skupno evalvacijo, ki smo jo izvedli v notranjosti lovskega doma. Učenci so se posedli po enakih skupinah, kot so bili ves čas učne poti, in izpolnili tabelo s strategijo VŽN, kjer so izpolnili še zadnjo preostalo kolono z naslovom Kaj sem se naučil novega. Sledilo je izpolnjevanje vprašalnika, kjer so morali izraziti svoje mnenje o organizaciji in izvedbi lovske učne poti. Zapisali so, kaj jim je bilo najbolj in najmanj všeč in če bi kaj spremenili. Učenci so podajali odgovore, kot so: »Vse nam je bilo všeč.«, »Nič ne bi spremenili.«, »Ja, 1000 krat bi se vrnil, ker smo se zabavali.« in »Vse nam je bilo kul.«

Povratno informacijo so podale tudi razredni učiteljci, s katerima smo izvedli polstrukturiran intervju. Vprašanja so se navezovala na njune vtise po izvedbi lovske učne poti, na ocenitev razumevanja učencev

Slika 2: Reševanje tabele s strategijo VŽN
Foto: Maja Strelec, 2024

Slika 4: Spoznavanje lesenega kipa in zavetnika sv. Huberta
Foto: Maja Strelec, 2024

Slika 5: Priprava lovske malice
Foto: Maja Strelec, 2024

o vsebinah lovske učne poti, ocenitev mnenja, ali je bilo povezovanje učnega načrta z vsebinami lovstva primerno, ali bi priporočili tudi drugim razredom, da se udeležijo lovske učne poti v LD Dornava-Polenšak in če sta opazili, da bi pri izvedbi ali organizaciji lovske učne poti bilo treba kaj izboljšati. Obe učiteljici sta podali pozitivne odgovore, saj sta zapisali, da je bila lovska učna pot primerna za osnovnošolce od tretjega razreda dalje in da se je ves čas poti pojavljala medpredmetna povezanost. Še posebej jima je bilo všeč, da so učenci razvijali strpnost in pozitiven odnos do živali in da na lovski učni poti ne bi ničesar spremenili.

Sklep

Po izvedeni lovski učni poti smo vsi izvajalci, ki smo bili ta dan prisotni ob izvajanju, bili pozitivnih vtisov. Naloge, ki smo si jih zastavili pri načrtovanju učne poti, smo uspešno izvedli in uresničili predvidene učne cilje. Namen učne poti je bil tudi, da bi učencem približali kulturo lovstva in uresničevali medpredmetno povezovanje. Tudi to smo z izvedbo uresničili, saj so učenci izvedeli veliko novega o lovstvu in tudi medpredmetno povezovanje se je pojavilo skoraj na vseh postajah učne poti. Učence je tematika zelo zanimala, saj so učenci ves čas poti poslušali in sodelovali, posledično med izvedbo nismo imeli nobenih večjih disciplinskih težav. Kot smo zapisali v teoretičnih izhodiščih, učence pouk na prostem zelo zanima, saj se izvaja na drugačen način, v naravi, zaradi česar so učenci dosti bolj sproščeni in motivirani za delo. To se je izkazalo tudi pri našem pouku izven učilnice, kjer je večinoma pot potekala v naravi in je prevladovalo izkustveno učenje. Po izvedbi učne poti smo tako ugotovili, da je bila tematika lovstva učencem motivacija za delo in da bi s povezovanjem lovstva in šolstva vztrajali še naprej ter da bi lovsko učno pot za učence tretjih razredov izvajali

vsako leto, saj se je izkazala za zelo uspešno. Še posebej pomembno pa je, da so učenci spoznali, da imajo lovci zelo bogato lovsko kulturo in dejavnosti ter da lovstvo ni samo streljanje divjadi.

Viri in literatura

- Banjac, M., Šipuš, K., Tadič, D., Razpotnik, Š., Novak, M., Lajh, D. in Pušnik, T. (2022). *Izkustveno učenje: od teorije k praksi*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo in Fakulteta za družbene vede: Univerza v Ljubljani. https://www.zrss.si/pdf/BEAT_izkustveno_ucenje.pdf
- Eick, C., Tatarchuck, S. in Anderson, A. (2013). Vision + Community = Outdoor Learning Stations. *Science and Children*, 50(7). https://www.alabamawildlife.org/uploadedFiles/File/Eick_Tatarchuk_Anderson_Reprint.pdf
- Grady J., D. (2017). *A Critical Review of the Application of Kolb's Experiential Learning Theory Applied Through the use of Computer Based Simulations Within Virtual Environments 2000-2016*. Department of Educational Theory and Practise. <https://www.proquest.com/dissertations-theses/critical-review-application-kolb-sexperiential/docview/1906326482/se-2>
- Khan, M., Bell, S., McGeown, S., in Silveirinha de Oliveira, E. (2020). Designing an outdoor learning environment for and with a primary school community: a case study in Bangladesh. *Landscape Research* 45(1), pp.95–110. <http://dx.doi.org/10.1080/01426397.2019.1569217>
- Mann, J., Gray, T., Truong, S., Brymer, E., Passy, R., Ho, S., Sahlberg, P., Ward, K., Bentsen, P., Curry, C., & Cowper, R. (2022). Getting out of the classroom and into nature: A Systematic Review of Nature-Specific Outdoor Learning on school children's Learning and development. *Frontiers in Public Health*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.877058>
- Marentič-Požarnik, B., Šarič, M. in Šteh, B. (2019). *Izkustveno učenje* (1. izd.). Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Nabizadeh, A. H., Leal, J. P., Rafsanjani, H. N. in Shah, R. R. (2020). Learning path personalization and recommendation methods: A survey of the state-of-the-art. *Expert Systems With Applications*, 159, 113596. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2020.113596>
- Skribe Dimec, D. (2014). Spoznavanje okolja: naravoslovje in tehnika. V Gostinčar Blagotinšek, A. in Skribe Dimec, D., *Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi* (str. 79–82). Zavod RS za šolstvo; Repozitorij Univerze v Ljubljani. <https://doi.org/978-961-03-0294-0>
- Učna pot. (2013). V Slovar novejšega besedja slovenskega jezika. (1. izd., 2. natis). <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=131&View=1&Query=u%C4%8Dna+pot>